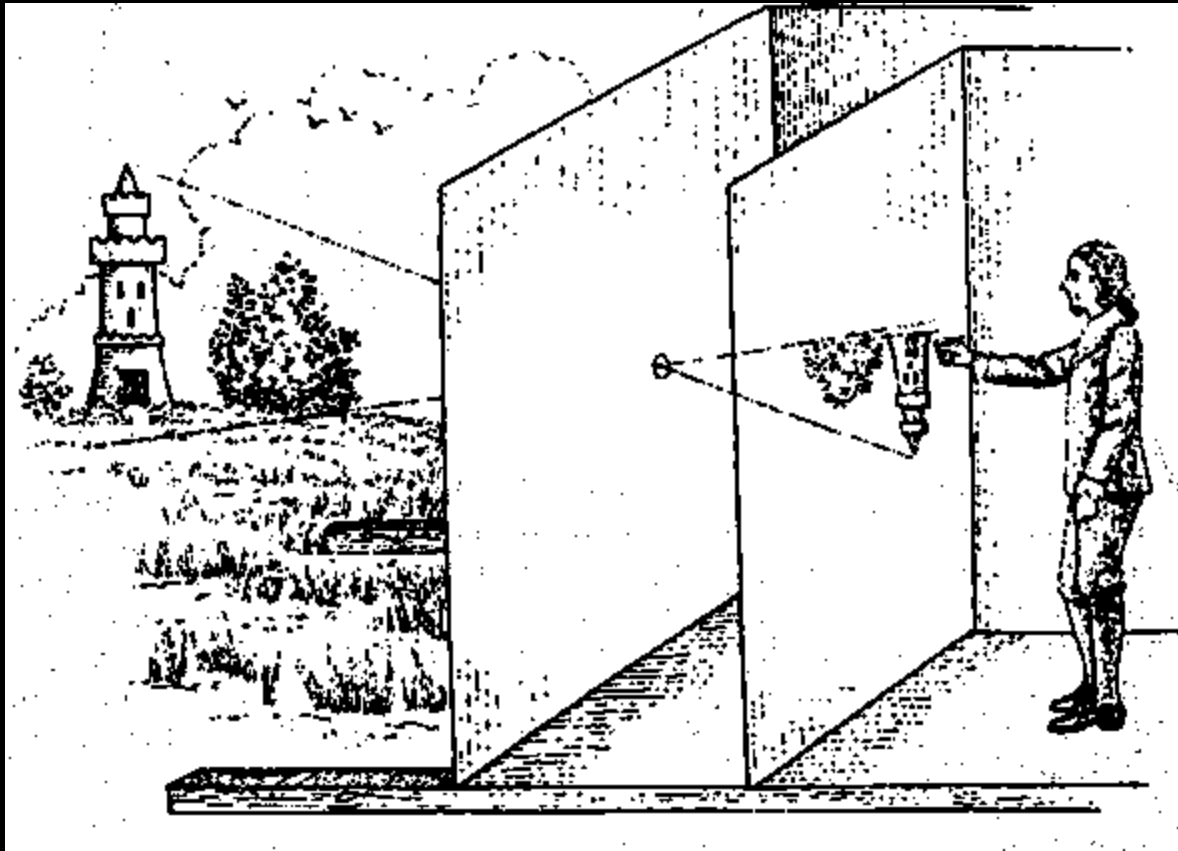

Jonathan Crary : Techniques of the Observer, 1992

camera obscura vs.
vizualita
18. a 19. století

18. století
René Descartes
Etienne Condillac

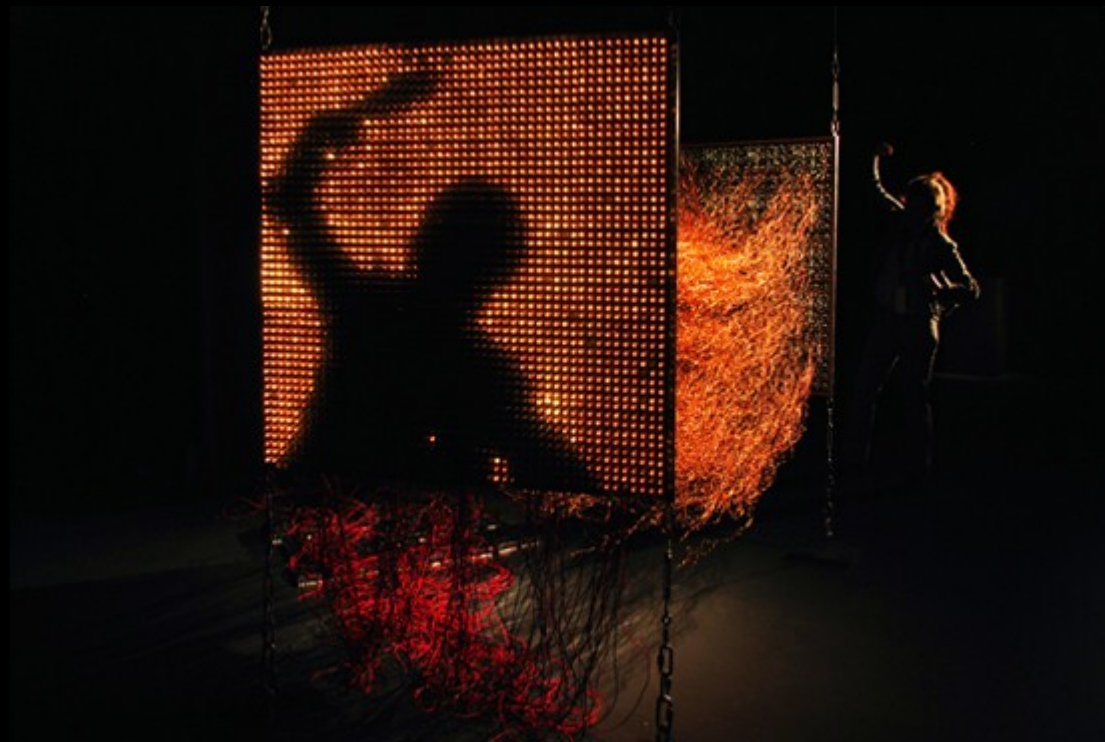
subjekt a svět :
předem dané, oddělené a
svébytné entity
akt vidění:
pasivní a bezprostřední
ve vztahu k vnímanému
světu;
oddělený od fyzického
těla pozorovatele

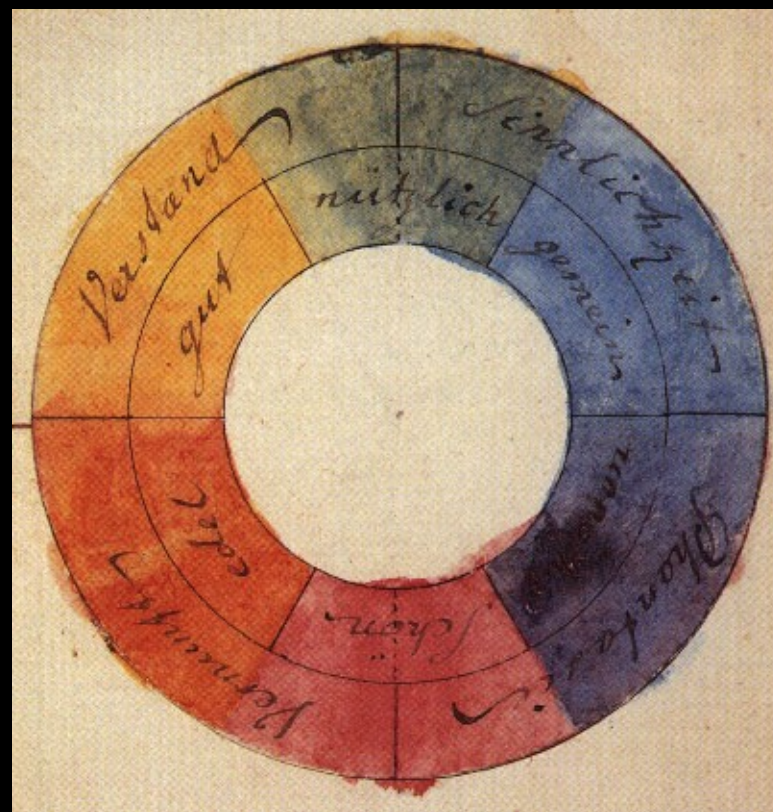
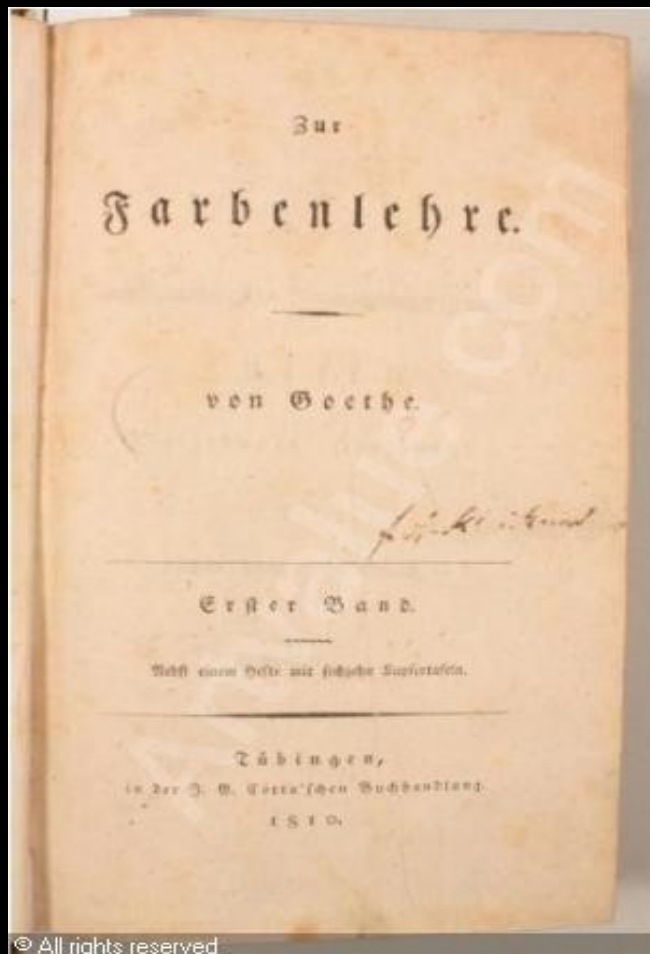
[camera obscura pokus](#)

Parallel Image instalace Gebharda Sengmullera

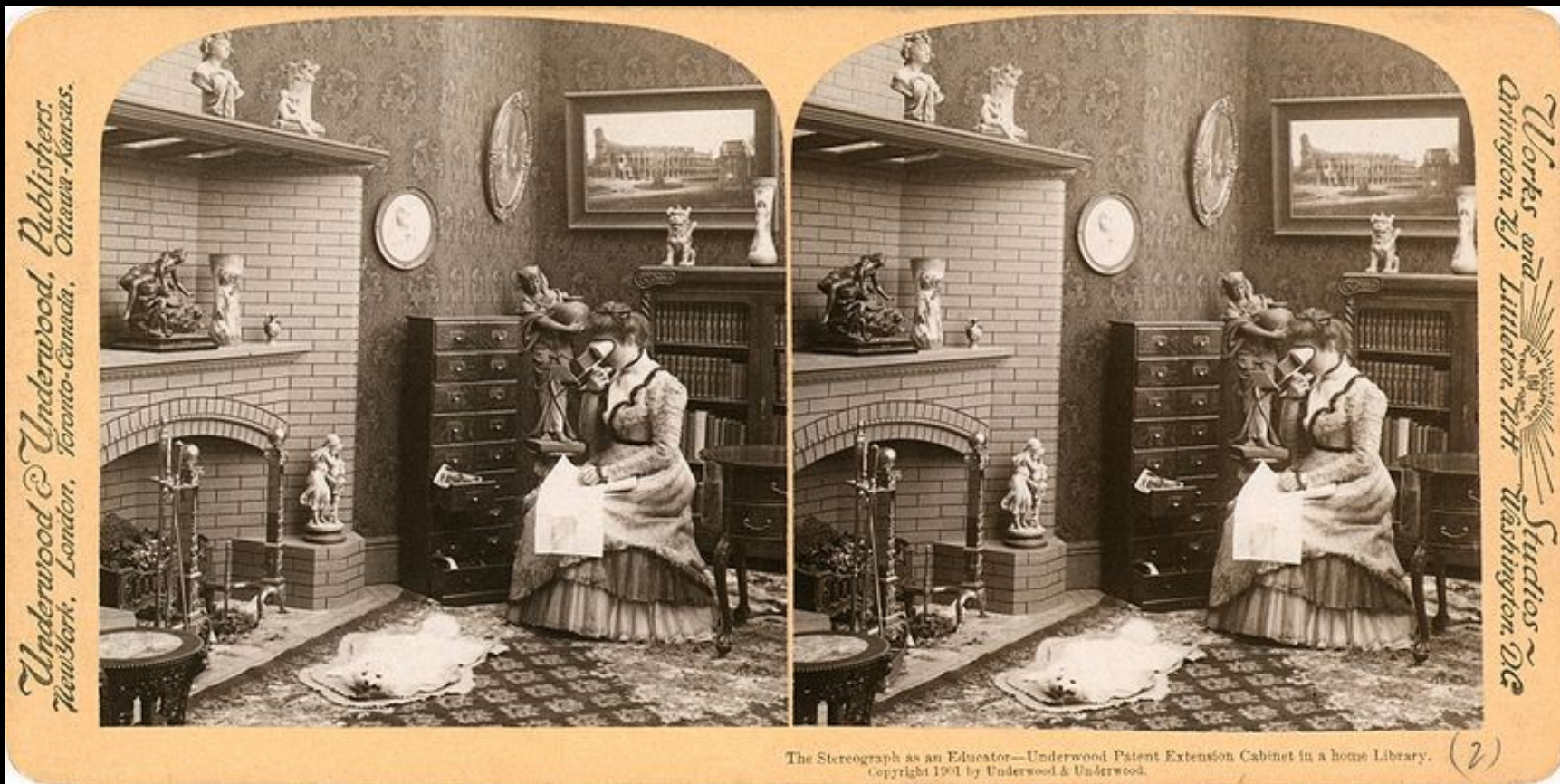
elektronická variace na camera obscura / nazýváno též Futura Obscura

[ukázka - Parallel Image](#)

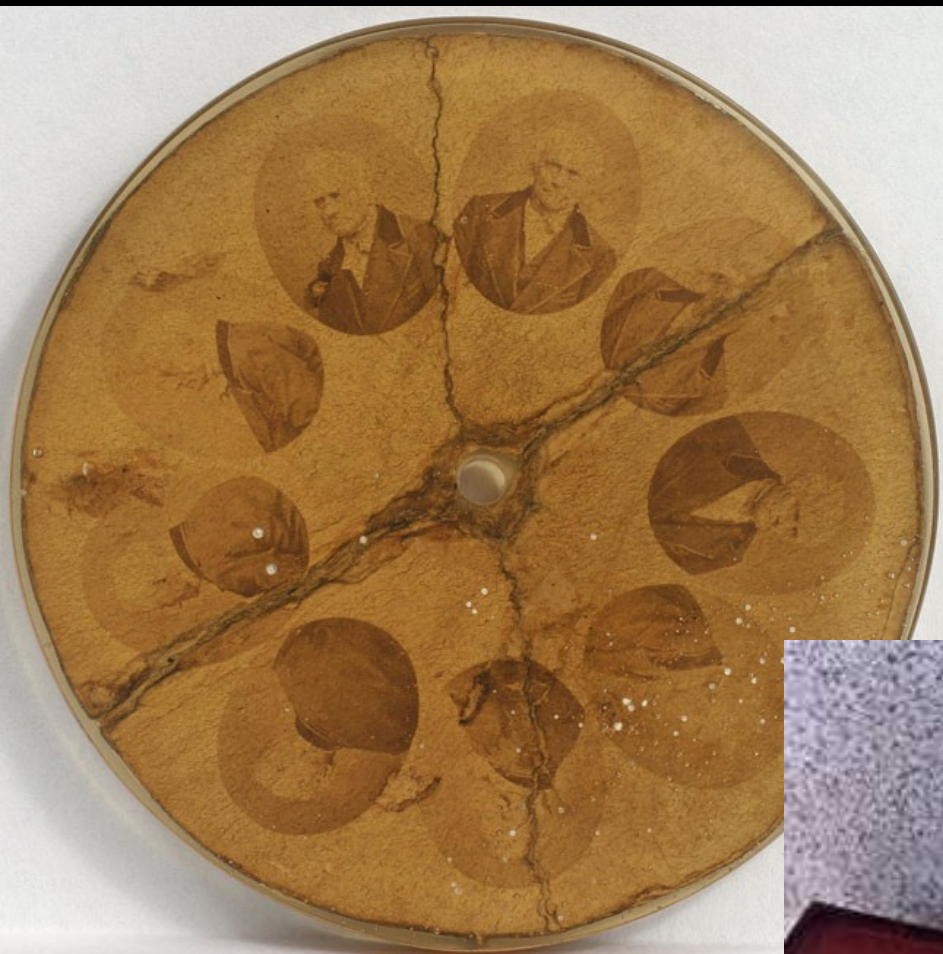

Johan Wolfgang Goethe: Teorie barev 1810
subjektivita vize

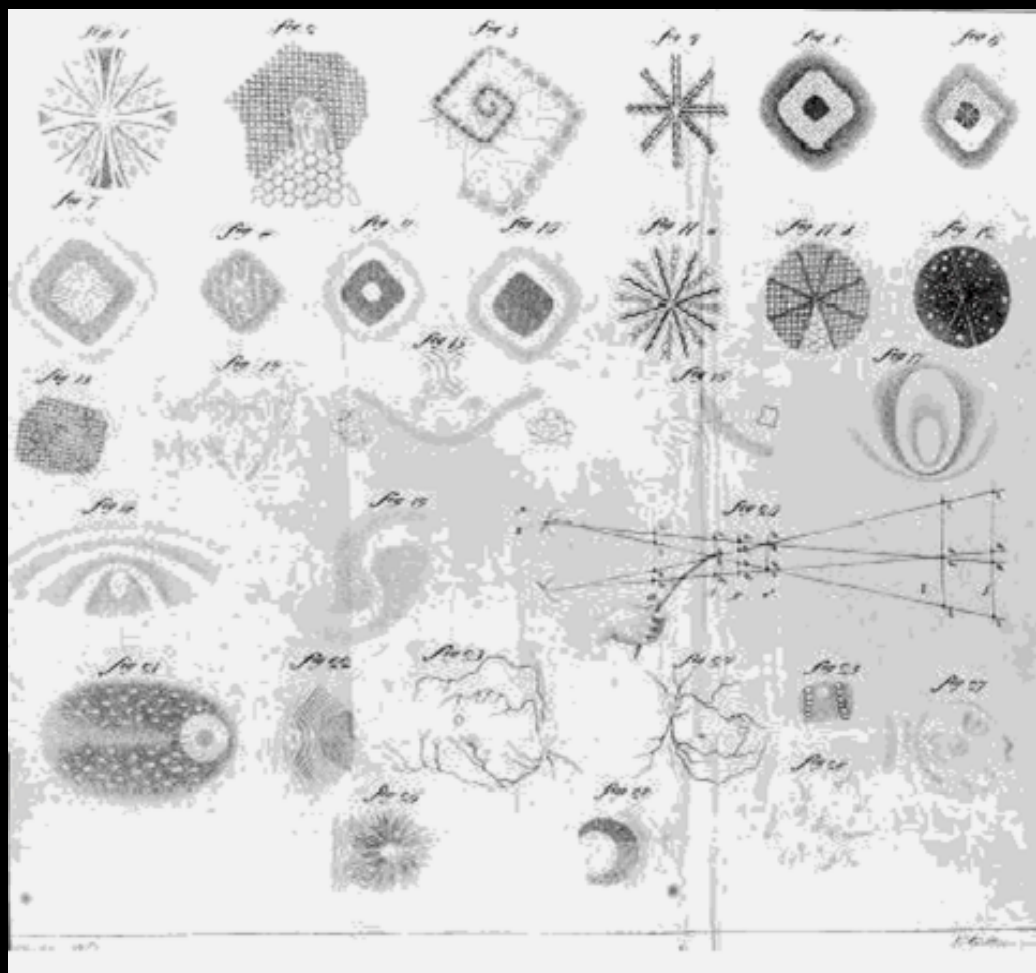
stereoskopie

Oliver Wendel Holmes – poznámky o stereoskopii: „pomůcka produkující snovou exaltaci, během níž se nám zdá, že opouštíme za sebou své tělo a vydáváme se na plavbu od jedné ke druhé scéně, tak jako odtělesnění duchové“

J. E. Purkyně: kinesiskop

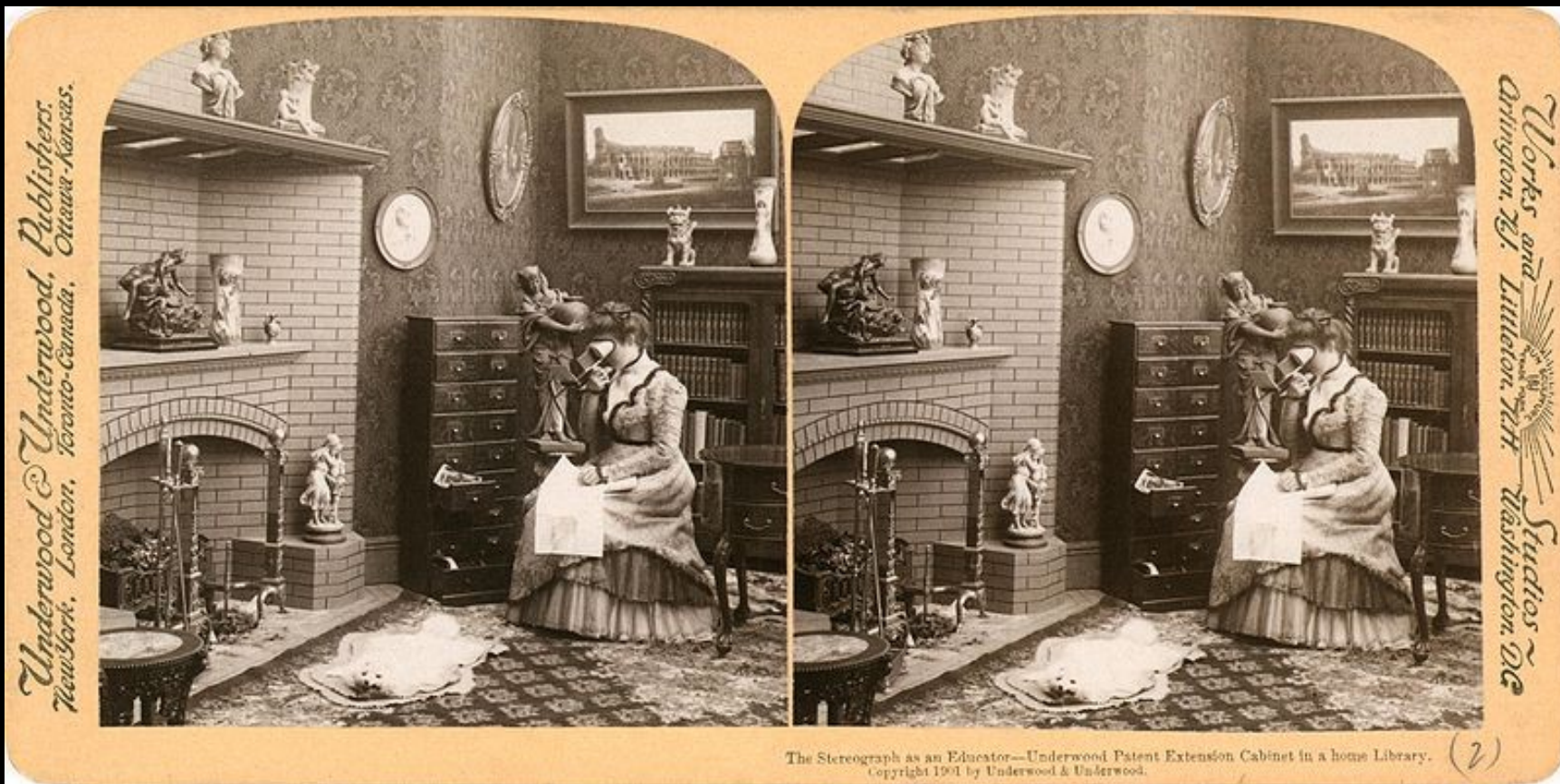

Purkyně – subjektivní vidění – tzv. vnitřní zrak

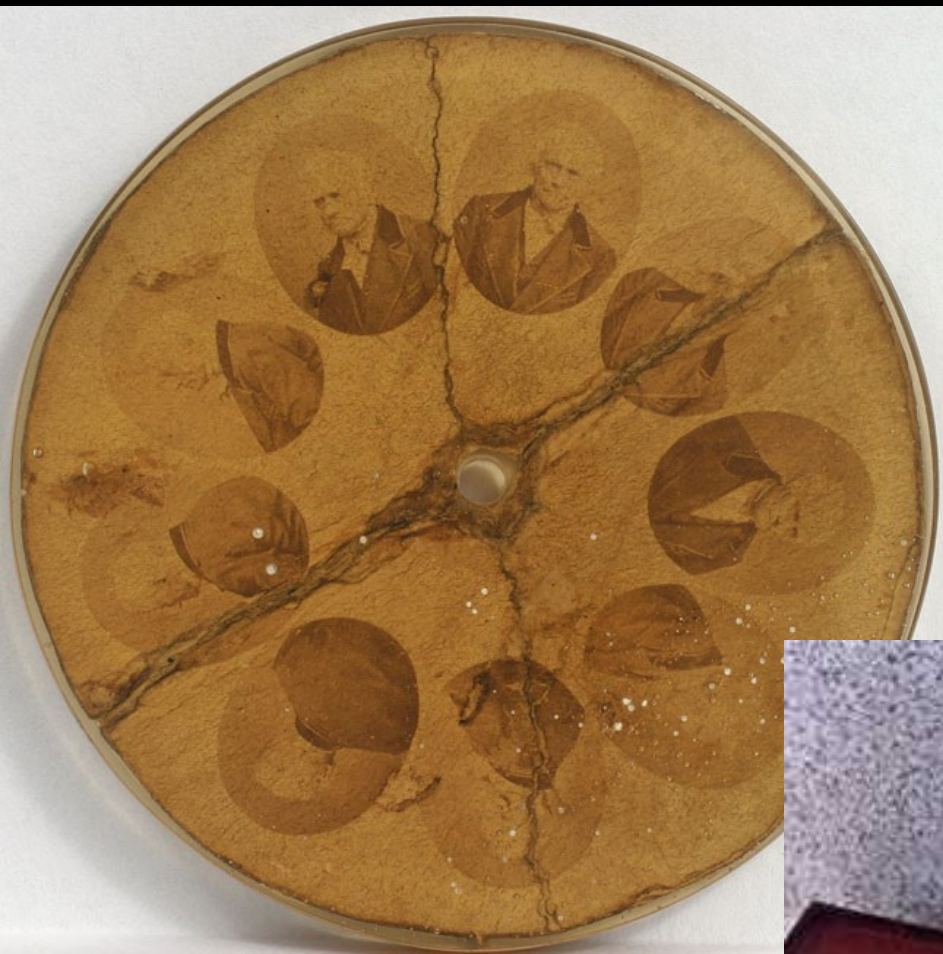
Riegrův slovník naučný 1865 (autor hesla: Purkyně):

- „kinesiskop je fyzikálně-fyziologické zařízení , které umožňuje reprezentovat rozličné pohyby přírodních i umělých objektů
- nejrůznější pohyby přírodně historických i umělých spektáklů mohou být předváděny publiku a utvoří samostatnou vědeckou disciplínu a průmysl (použití ve školách jako nástroj vzdělání i zábavy)
- pohyb vln, kapalin, světla, komplexních strojů (fyzika)
- puls srdce, oběh krve, nervové stahy, svalová aktivita (fyziologie)
- pohyby zvířat na zemi i ve vzduchu, hry barev, fyziognomické výrazy ve tváři, dramatické gesta, pohyb rostlin a jiných organismů (přírodní vědy)
- kolektivní lidské akce (války, bály, průvody) – historie
- nutnost dosáhnout celistvosti akce“

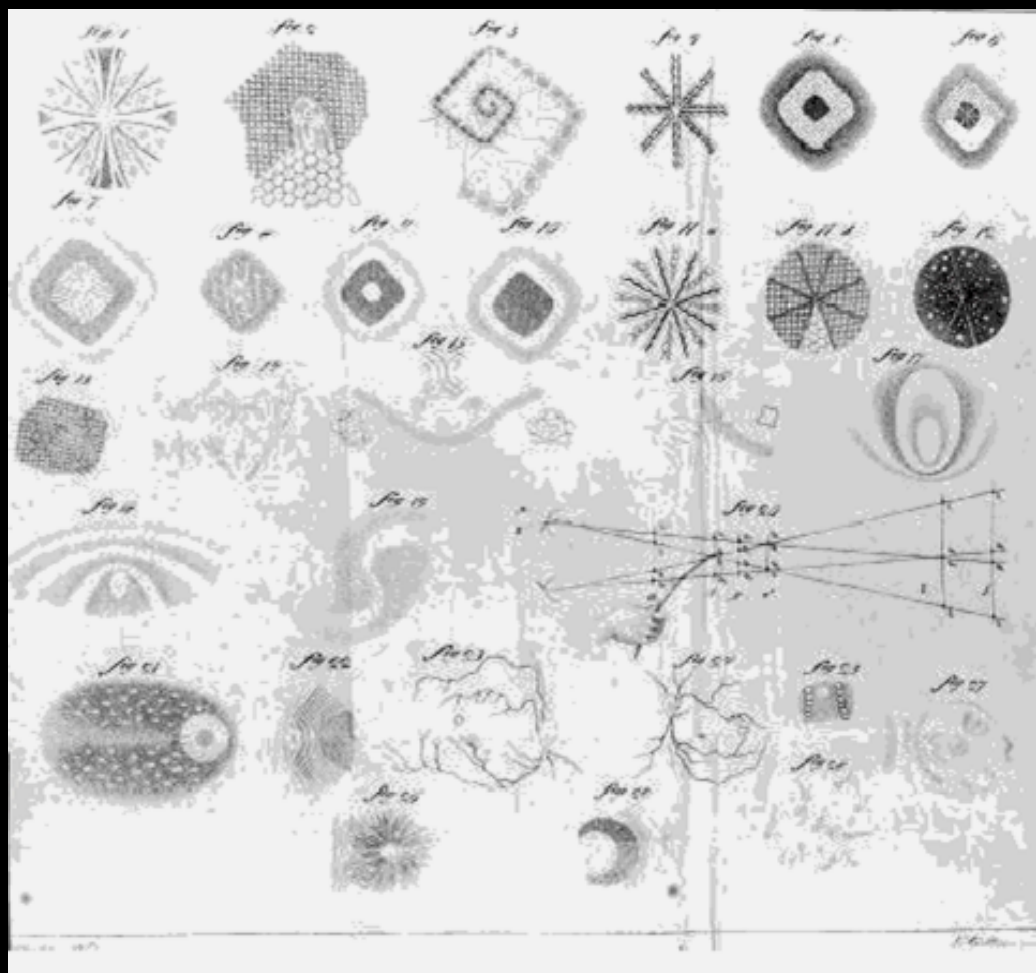

stereoskopie

Oliver Wendel Holmes – poznámky o stereoskopii: „pomůcka produkující snovou exaltaci, během níž se nám zdá, že opouštíme za sebou své tělo a vydáváme se na plavbu od jedné ke druhé scéně, tak jako odtělesnění duchové“

J. E. Purkyně: kinesiskop

Purkyně – subjektivní vidění – tzv. vnitřní zrak

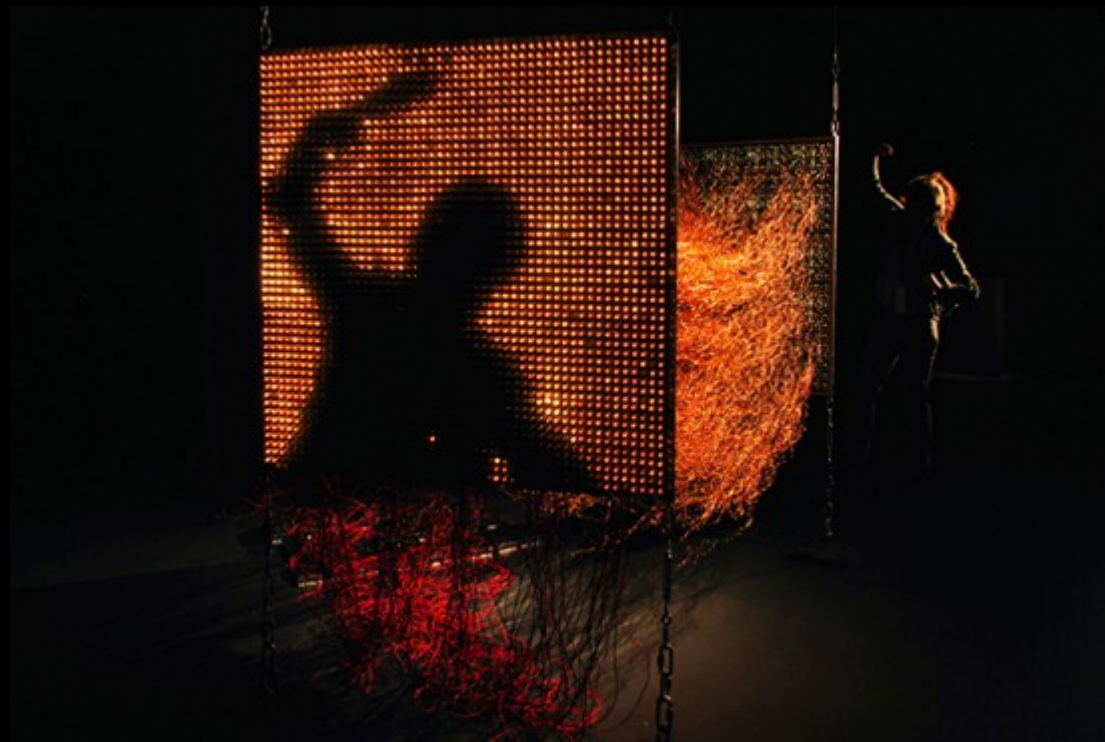
Riegrův slovník naučný 1865 (autor hesla: Purkyně):

- „kinesiskop je fyzikálně-fyziologické zařízení , které umožňuje reprezentovat rozličné pohyby přírodních i umělých objektů
- nejrůznější pohyby přírodně historických i umělých spektáklů mohou být předváděny publiku a utvoří samostatnou vědeckou disciplínu a průmysl (použití ve školách jako nástroj vzdělání i zábavy)
- pohyb vln, kapalin, světla, komplexních strojů (fyzika)
- puls srdce, oběh krve, nervové stahy, svalová aktivita (fyziologie)
- pohyby zvířat na zemi i ve vzduchu, hry barev, fyziognomické výrazy ve tváři, dramatické gesta, pohyb rostlin a jiných organismů (přírodní vědy)
- kolektivní lidské akce (války, bály, průvody) – historie
- nutnost dosáhnout celistvosti akce“

Parallel Image instalace Gebharda Sengmullera

elektronická variace na camera obscura / nazýváno též Futura Obscura

[ukázka - Parallel Image](#)

Craryho úvahy o fotografii

problematické momenty:

spor v jeho argumentaci:

1.

Crary:

fotografie jakožto technika 19. století, která plní nově stejnou funkci jako camera obscura, a je ale odlišná od paralelních médií stereoskopie a kaleidoskopie, neboť je chápána jako technologie nabízející opravdovou percepci světa a současně vyžaduje pozorovatelovu stabilitu jako camera obscura

tj. předpoklad zlomu s počátkem 19. století a současně doklad kontinuity

2.

Crary přehlíží celou linii hravého zacházení s fotografií

☒ jedna z prvních fotografií z balonu
– letecká fotografie
Gaspard-Félix Tournachon (Nadar)
1858

William Henry Fox Talbot

Joseph Nicephore Niepce »

Louis Daguerre ☒

složená fotografie,
spiritistická fotografie

FIG. 6. A SPIRIT PICTURE

La Nature

FIG. 7. SPIRIT PICTURE

La Nature

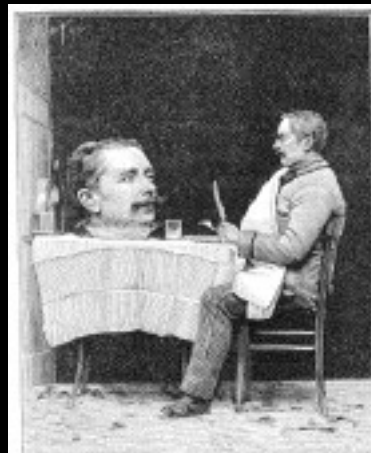

Fig. 4. -- In the air in photo.

Fig. 5. -- In the air.

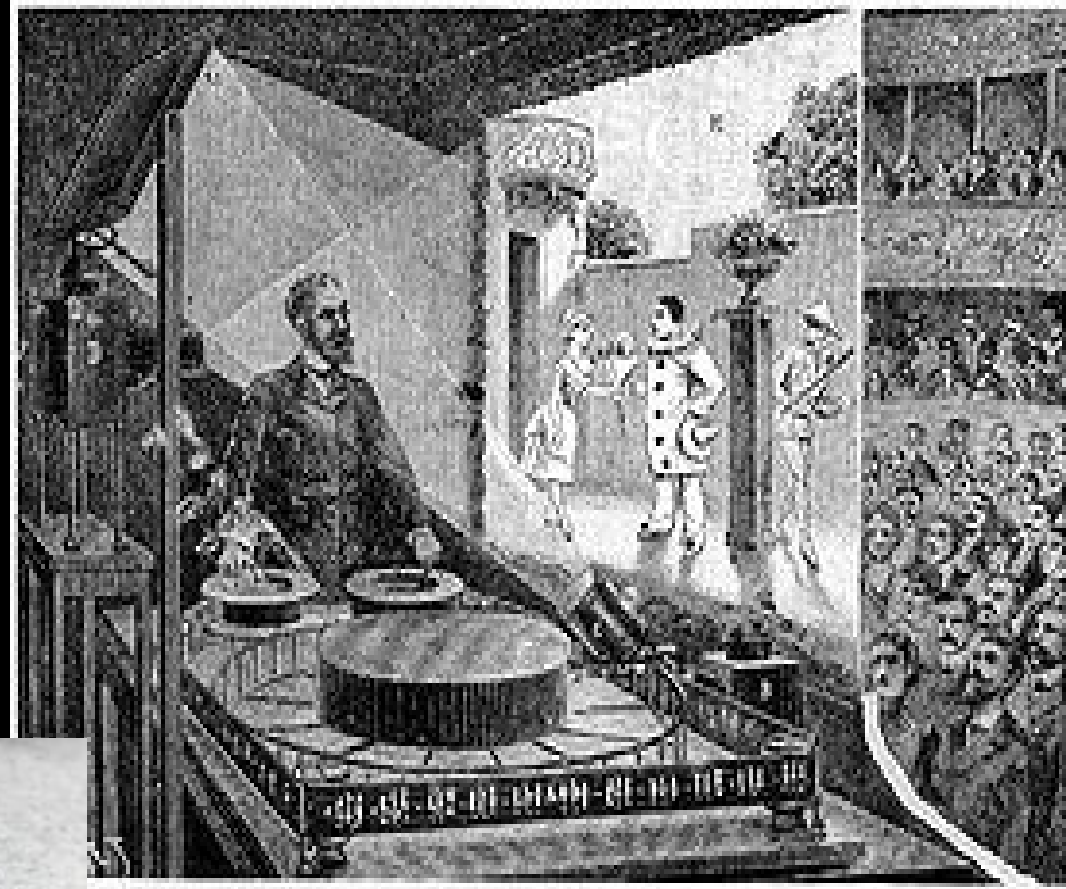
[ukázka - dějiny fotografie](#)

projekční tradice

projekce fotografií (diapozitivy)

projekce kreslených obrázků
Charles-Émile Reynaud

[ukázka - Reynaud](#)

**mediální archeologie a
subtémata související s populární vizuální kulturou konce 19. století**

otázky zastaralých (mrtvých) médií

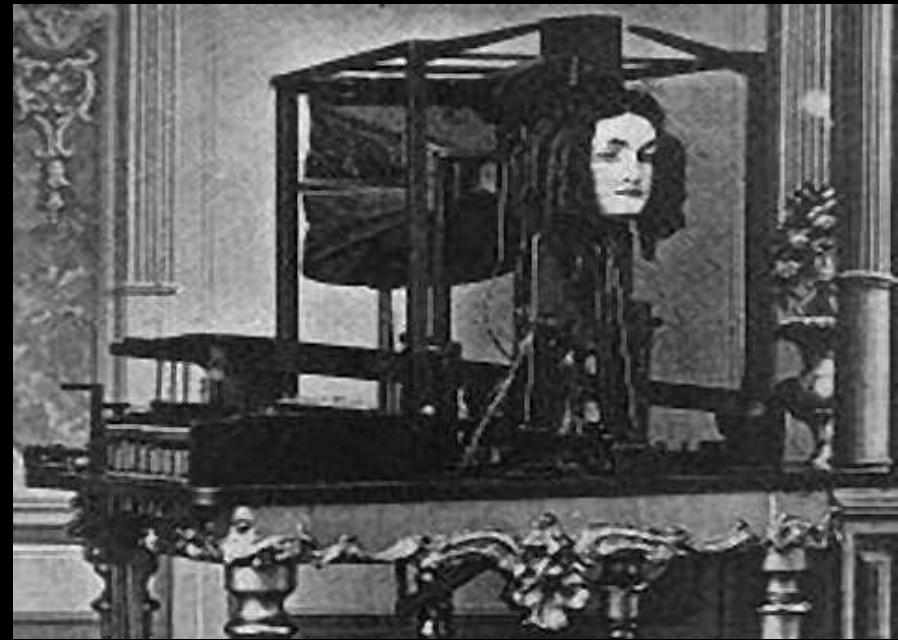
paralela vědy a umění

technologie a moderní tělesnost

virtualita

interaktivita

technokultura a populární imaginace

Sara Danius: The Senses of Modernity. Technology. Reception and Aesthetics (2002)

? pramenů pro výzkum – velmi široké spektrum

stroje
reprezentace, které vytvářejí
ostatní reprezentace celku vizuální kultury
psaný diskurz (kulturně-publicistický, vědecký, umělecký), metadiskurz – brožury a manuály

Sara Danius – stroje v moderní literatuře

Thomas Mann – Kouzelný vrch

[ukázka - Kouzelný vrch \(GER, 1982, TV-ser.\)](#)

Marcel Proust – Hledání ztraceného času

James Joyce – Odysseus

VIZUÁLNÍ KULTURA A CROSS-MEDIACE

zkušenost vizuálního obsahu - v mnoha formách, vizuálních obsazích a kódech, které migrují mezi sebou

- tištěné obrazy a grafický design
- TV a kabelová TV
- film a video ve všech interfacech
- počítačový interface a softwarový design
- web jako vizuální platforma
- digitální multimédia
- reklama ve všech médiích
- užité umění a fotografie
- móda
- architektura, design a městský design

kódy

instituce významu

intertextualita + intermedialita

dle Julie Kristevy (v návaznosti na Bachtina a jeho dialogismus):

- význam a srozumitelnost diskurzu a textů je založen na síti předchozích diskurzů a textů

T.S. Eliot o básnících:

No poet, no artist of any art, has his complete meaning alone. His significance, his appreciation is the appreciation of his relation to the dead poets and artists. You cannot value him alone; you must set him, for contrast and comparison, among the dead. I mean this as a principle of aesthetic, not merely historical, criticism.

- 3 jednotky dialogu: pisatel/ tvůrce, čtenář/ recipient a vnější texty

kulturní encyklopedie

termín Umberta Eca pro vysvětlení toho, jak členové interpretativní komunity dekódují významy textů či obrazů pomocí pravidly řízených postupů